

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бюджетна система»

Рівень вищої освіти:	<u>перший</u> <u>(бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси,</u> <u>банківська справа та</u> <u>страхування»</u>
Освітня програма:	<u>Фінанси, банківська</u> <u>справа та страхування</u>
Курс (рік навчання)	<u>4 (4)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>5</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Богдан Гузар
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/guzar-bogdan-stepanovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	bohdan.um@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	URL: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=140
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Глібка 17, корпус 7

Місце дисципліни в освітній програмі

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК02.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Перелік фахових компетентностей (СК)	ФК03.Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ФК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. ФК08.Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ФК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій, груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПРН04.Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану

	<p>фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження студентів	<p>Кількість годин -150</p> <p>Кількість лекційних годин -24</p> <p>Кількість практичних занять - 33</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів -93</p> <p>Форма підсумкового контролю - екзамен</p>
Методи навчання	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури. В освітньому процесі лекційні заняття мають інтерактивний, тематичний та науково-пізнавальний характер. Практичні заняття проводяться в малих групах: поширеними є ситуаційні завдання, ділові ігри, розв'язання конкретних ситуацій; консультації з викладачами, підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське модульне середовище освітнього процесу Moodle, які розміщені: URL: https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=140. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet.</p>
Мета курсу	<p>вивчення нормативно-правової бази у сфері реалізації стратегії бюджетної політики держави, а також імплементація отриманих навичок у ході організації, планування та виконання навчальних і наукових процедур щодо впровадження окремих методів і прийомів бюджетного регулювання й управління.</p> <p>формування системи знань з організації та функціонування бюджетної системи, її ролі у соціально-економічному розвитку країни, а також сутності бюджетних відносин та характеру їх впливу на суспільство, засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави, розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи, формування теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків, оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави; оволодіння навичками і прийомами, пов'язаними з використанням бюджетної інформації та набуття практичних навичок щодо їх практичної реалізації.</p>
Завдання курсу	<p>вивчення сутності бюджетної системи України та принципів її побудови;</p> <p>засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави, розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи, формування теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм</p>

	<p>фінансування видатків, оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави; формуванні теоретичних і практичних знань стосовно організації виконання дохідної та видаткової частин бюджету; оволодіння навичками і прийомами, пов'язаними з використанням бюджетної інформації та набуття практичних навичок щодо їх практичної реалізації.</p>														
Зміст дисципліни															
Тема 1	Сутність, призначення та роль бюджету держави														
Тема 2	Бюджет як основний фінансовий план держави														
Тема 3.	Бюджетний дефіцит та джерела його фінансування.														
Тема 4	Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України														
Тема 5	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання (гостьовий лектор- заступник начальника Уманського управління ДКСУ Черкаської області - начальника відділу обслуговування розпорядників та інших клієнтів Байда Т.А.)														
Тема 6	Система доходів бюджету														
Тема 7	Система видатків бюджету (гостьовий лектор- заступник начальника Уманського управління ДКСУ Черкаської області - начальника відділу обслуговування розпорядників та інших клієнтів Байда Т.А.)														
Тема 8	Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку														
Тема 9	Видатки бюджету на соціальний захист населення і соціальну сферу.														
Тема 10	Видатки бюджету на оборону та управління														
Тема 11	Видатки бюджету на обслуговування державного боргу														
Політика дисципліни															
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь на практичних заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/														
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів.														
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки презентацій, есе та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: URL: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf														
Розподіл балів, які отримують здобувачі															
Види роботи	Поточний модульний контроль													Підсумковий контроль (екзамен)	Всього
	Змістовний модуль 1						Змістовний модуль 2								
	T1	T2	T3	T4	T5	МК 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МК 2		
Активність на практичних заняттях	1	1	1	1	2	7	2	2	1	1	1	1	7		

Виконання СР.: - виконання тестів, кресвордів, поточних модулів	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2			
-реферат	8					8									
Всього	3	3	3	3	4		4	5	4	4	4	3			
Разом						31							39	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література
Базова

1. Алексєєв І.В., Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Бюджетна система: підручник. Львів: Львівська політехніка, 2019. 400 с.

2. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. Львів : Видавництво: *Apriori*, 2017. 180 с.

3. Бюджетна система: тенденції розвитку / [В.М. Мазярчук та ін.]; під ред. В.М. Мазярчука. Київ: «ФОП Лопатіна О.О.», 2019. 384 с.

4. Бюджетна система [Текст] : підручник / В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко, З. М. Лободіна [та ін.] ; за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, З. М. Лободіної. - Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с..

5. Бюджетний кодекс України: закон України № 2456 у редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

6. Закон України від 28.06.1996 № 254к / 96-ВР. Конституція України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

7. Про соціальні послуги. Закон України від 19.06.2003 № 966-IV зі змінами та доповненнями: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

8. Про Рахункову палату. Закон України від 11.07.1996 р. № 315/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/315/96-%D0%B2%D1%80>

9. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.

10. Митний кодекс від 13.03.2012 р. № 4495-VI: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

11.Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11. «Про бюджетну класифікацію».Офіційний сайт Верховної Ради України.: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

12.Наказ від 12.03.2012 року N 333 «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету» URL: <http://rada.gov.ua>

13.Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755 у редакції від 01.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

14.Про державний бюджет України на 2019 рік. Закон №2629-VIII от 23.11.2018. URL: https://earch.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T182629.html.

15.Про державний бюджет України на 2020 рік. Закон №294-IX от 14.11.2019. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T190294.html.

16.Про державний бюджет України на 2021 рік. Закон України № 1082 від 15.12.2020. URL: https://ips.ligazakon.net/document/T201082?ed=2021_12_09&an=12

17.Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч посіб. / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження». К., 2017. 184 с.

Допоміжна

18.Бечко П.К., Бондаренко Н.В., Лиса Н.В., Гузар Б.С., Шумило Т.В. Протидія зловживанню у податкових відносинах як захисний механізм справедливого оподаткування. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.: Економічні науки. Вип. 99. Ч.2. Умань, 2021.С.172-181.

19.Винниченко Н. В. Система управління бюджетом: наукові основи, сучасні тенденції, світовий досвід: монографія за заг. ред. Н.В. Винниченко. Суми: Сумський державний університет, 2017. 372 с.

20.Гузар Б. С. Сучасний стан та напрями удосконалення бюджетного менеджменту в Україні. Ефективна економіка. 2021. № 7. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9074> (дата звернення: 31.07.2021).

21.Гузар Б.С.,Трус О.М. Оцінка та аналіз бюджетної децентралізації в Україні. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.: Економічні науки. Вип. 98. Ч.2. Умань, 2021.С.89-110.

22.Гузар Б. С. Бюджетний контроль як складова бюджетного менеджменту та напрями його удосконалення. Економіка та держава. 2021. № 7. С. 66–70.

23.Гузар. Б.С. Сучасний стан та тенденції розвитку бюджетного менеджменту в Україні: колективна монографія «Забезпечення сталого розвитку національного господарства»: теорія, методологія та практика / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочинський М.М.»,2020. С.160-168.

24.Гузар Б.С., Прокопчук О.Т. Вплив фінансової децентралізації на формування доходів муніципальних бюджетів: матеріали X Всеукр. наук. конф. «Актуальні питання сучасної економіки», 22 грудня 2018р. Умань: Видавець «Сочинський М.М.», 2018.С.37-38.

25.Гузар Б.С. Сучасний стан державного фінансування аграрного сектору економіки України : зб. матеріалів Всеукр. наук. конф. молодих учених, приуроченої

115 - річчю від дня народження видатного спеціаліста – пловоода Д.С. Дуки. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»,2017. С.129 - 131.

26.Гузар Б.С., Куценко М.А. Система казначейського виконання місцевих бюджетів та напрями її удосконалення: колективна монографія «Забезпечення сталого розвитку національного господарства»: теорія, методологія та практика / Під ред. д.е.н., професора О.О. Непочатенко. Умань: Видавець«Сочінський М.М.»,2020. С.168-176.

27.Ролінський О.В., Гузар Б.С., Пташник С.А. Фінансова самодостатність місцевих бюджетів в контексті реалізації реформи фінансової децентралізації. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва* / Редкол.: О.О. Непочатенко (відп. ред.) та ін.: Економічні науки. Вип. 99. Ч.2. Умань, 2021.С.259-275.

28.Фінанси об'єднаних територіальних громад: навчальний посібник [Ситник Н. С., Сташишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка,2019.534 с.

29.Albassam B. A. The Influence of Budget Transparency on Quality of Governance / B. A. Albassam . International Journal on Governmental Financial Management. 2015. Vol. XV, № 2. P. 89–109.

30.Andersen A. L. Fiscal Transparency and Procyclical Fiscal Policy A. L. Andersen, L. H. W. Nielsen. Access mode: URL.http://web.econ.ku.dk/epru/Fiscal%20Transparency%20and%20Procyclical%20Fiscal%20Policy%20_jan%2008_.pdf.

31.Kim J. Measuring Fiscal Decentralisation: Concepts and Policies.J. Kim, J. Lotz, H. Blochliger. Access mode: URL. http://www.oecd-ilibrary.org/governance/measuring-fiscal-decentralisation_9789264174849-en.

33.Code for Fiscal Stability.The World Bank.URL: <http://www1.worldbank.org/publicsector/pe/BudgetLaws/UK-CodeFiscalStability.pdf>.

Інформаційні ресурси

1.Збірник наукових праць Уманського НУС. Економіка. URL: <https://journal.udau.edu.ua/rubriki-zhurnalu/ekonomka.html> Інституційний репозитарій Уманського НУС. URL: <http://lib.udau.edu.ua/community-list>.

2.Інституційний репозитарій Уманського НУС. URL: <http://lib.udau.edu.ua/community-list>.

3.Офіційна Інтернет-сторінка Державного казначейства України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

4.Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

5.Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>

6.Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

7.Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

8.Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери URL: <https://buhgalter.com.ua/>

9.Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>.

10.Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.

11.Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation-1/tax-co-operation-and-control/general-overview/tax-administration-and-tax-compliance_en

12.Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>

13.Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.

14. Про Державну Казначейську службу України. Положення від 13 квітня 2011: URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/publish/article/150868>. -

15.Про Міністерство фінансів України. Положення» від 8 квітня 2011 року.URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.

16.Про Державну фіскальну службу України. Постанова КМ України від 21.05.2014р. № 236 URL:<http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-prodiyalnis/postanovi-km-ukraini/63237.html>.

17.Journal of Tax Administration. URL: <http://jota.website/index.php/JoTA/index>

18.National Bureau of Economic Research. URL: <https://www.nber.org/>

19.[Tax Policy and the Economy](https://www.journals.uchicago.edu/loi/tp). The University of Chicago Press Journals. URL: <https://www.journals.uchicago.edu/loi/tp>